

ROZVOJ SPORTU V OBCÍCH

SPORTS DEVELOPMENT IN MUNICIPALITIES

I. Slepíčková

Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu

ABSTRACT

In the Czech Republic, contemporary sport governance is facing a crisis. Under today's political and legislative situations, the high independence and freedom of voluntary sector can be seen as main reason of it. Recently, municipalities have entered into this area, because they recognised the importance of sport as a part of life of their inhabitants. i. e. of municipal development in general. Article deals with analysis of situation in one municipality with extended power. This municipality can serve as an example of good local sport policy. Main features of municipal activity and problems they meet when promoting sport are described.

Keywords: municipality; sport; case study; sport policy

SOUHRN

Současné zabezpečení sportu v České republice prochází krizí, jejíž příčiny lze spatřovat i v přílišné nezávislosti dobrovolného sektoru, jenž historicky představoval nejvýznamnější sektor v péči o sport. V poslední době se začínají sportem velmi výrazně zabývat především obce, které si uvědomují všestranný význam sportu pro své občany a tedy i pro svůj rozvoj. Příspěvek uvádí analýzu situace v jedné obci s rozšířenou působností, která může sloužit jako dobrý příklad místní sportovní politiky. Jsou diskutovány hlavní směry činnosti obce a problémy, které zde řeší.

Klíčová slova: obec; sport; případová studie; sportovní politika

1. Úloha obcí v péči o sport

Po politicko-ekonomických změnách, k nimž došlo v roce 1989, se výrazně změnilo postavení obcí v české společnosti. Mezi nejvýznamnější změny se řadí samosprávnost obcí, což znamená nezávislost na vyšších územních úrovních státní administrativy, pochopitelně v rámci pravidel daných zákony (zde Zákon o obcích z roku 2000 v aktualizovaném znění). V rámci obecní samosprávy dnes obce řeší úkoly, které na ně byly přesunuty z vyšších úrovní administrativy. To bylo i záměrem změn a reformy veřejné správy, k nimž docházelo v různé intenzitě po dobu uplynulých dvou dekád. Jejich výrazným rysem byla decentralizace tedy záměr přesunout řešení záležitostí občanů co nejdříve k nim, tj. do obcí. To a další skutečnosti přinesly obcím značnou míru autonomie v jejich činnosti. Narostl tím ale i počet a složitost úkolů, jež musejí být na úrovni obcí řešeny a o nichž musejí představitelé obcí rozhodovat a administrativně je zajistit. Obce rozhodují o záležitostech týkajících se spravo-

vaného území a života občanů na daném území, ať se zde tito nalézají v roli občana, v roli člena rodiny, vlastníka nebo spotřebitele. Především obce dnes rozhodují o tom, co považují za důležité pro své území a své občany. Podle toho pak volí řešení a hledají cesty implementace těchto řešení.

Obce se opět také staly vlastníky majetku jak movitého, tak nemovitého. Nemovitý majetek na ně byl převeden státem především v roce 1990 a posléze též při reformě, která probíhala v letech 2000-2002. Mnohý majetek obce nabyly právě v souvislosti s reformním zrušením okresních úřadů (Břeň, 2009). Obce hospodaří se svým majetkem v nejširším slova smyslu, ale vedle toho mají pochopitelně ve vztahu k majetku a tudíž i ke svým občanům nejen toto právo, ale i povinnost dobrého hospodáře.

Procesem změn prošla v posledních letech také oblast sportu. Od počáteční malé pozornosti či zanedbávání se téma sportu začalo postupně dostávat do povědomí představitelů obcí. Dvěře pro péči o sport na úrovni obcí plně otevřela nová

vládní koncepce rozvoje sportu připravovaná a posléze uvedená v život mezi lety 1998 – 2002. Za určitou výhodu pro sport bylo možné považovat skutečnost, že obnovený zájem státu o sport se objevil paralelně s reformou veřejné správy. Zákon o podpoře sportu, který byl v roce 2001 schválen, tak korespondoval s novým uspořádáním veřejné správy (vznik krajů jako zároveňsamostatných celků a krajských úřadů jako míst pro zajišťování státní administrativy, zrušení okresních úřadů a převedení některých jejich úloh na tzv. obce s rozšířenou a obce s pověřenou působností). Postupem doby obce, pokud se jim dařilo zlepšit oblast své infrastruktury (rekonstrukce škol, výstavba komunikací, kanalizace atp.), začaly obracet pozornost i ke „zbytné“ oblasti, kam spadá též sport.

Za dobu posledních dvaceti let doznala péče o sport na úrovni obcí výrazných změn v pozitivním směru (Slepičková, 2000, 2001, 2009; Slepičková & Staněk, 2009). Lze se domnívat, v souladu s názorem Potůčka a LeLoupa (2005), že i v péči o sport bylo toto dáno změnou způsobu práce veřejné správy, která od tzv. public administration přešla více k uplatňování manažerských přístupů a k aktivní tvorbě veřejné politiky. Správa věcí veřejných není jen záležitostí úředníků pracujících na radnici, ale váže na konsens politiků podílejících se na moci ve spravovaném území. A nelze ani zapomínat na jeden z nosných principů demokracie a to na spoluúčast veřejnosti (odborníků, zástupců občanských skupin a spolků) na správě veřejných záležitostí. Spoluúčast na řešení problémů a spolupráci těchto tří skupin pak lze považovat za ideální případ korektního fungování demokratické společnosti (Potůček, 2005).

Obce tedy nastoupily ve své činnosti cestu obdobnou té, která byla od 2. poloviny 20. století typická pro země západní Evropy a která představuje jeden z principů existence Evropské unie tj. existence státu na bázi občanské společnosti. Jak již bylo zmíněno, začal se tento přístup uplatňovat i v činnosti obcí, z nichž mnohé si uvědomily význam sportu pro své občany, a začaly se proto o sport ve své lokalitě zajímat a hledat cesty, jak jej podporovat.

Rozvoj sportu v obcích se stejně jako rozvoj jiných oblastí odvíjí od tvorby strategií, od rozhodování o jejich cílech, od vytváření a využívání zdrojů (finančních, materiálních, lidských) pro dosahování stanovených cílů. Pro oblast sportu se stal důležitým Zákon o podpoře sportu (2001). Česká legislativa tak sport přiřadila k tzv. veřejně prospěšným činnostem, což sebou pro sport nese řadu výhod. Kromě jiného to znamená, že se jím má též zabývat veřejná správa. Ve zmiňovaném zákoně jsou v tomto ohledu pak různým úrovním veřejné správy přisouzeny, alespoň rámcově, určité úkoly. Rolí obcí v péči

o sport vymezuje zákon velmi stručně, jako je tomu i ve vztahu k dalším úrovním veřejné správy. Obce se mají podílet na zajišťování sportu pro všechny, sportu talentovaných dětí a mládeže ve školách (souvisí s jejich odpovědností jako zřizovatelů základních škol) a v neposlední řadě se obce mají starat o svá sportovní zařízení a sledovat efektivitu jejich využívání. Tento zákon v kombinaci se zákonem o obcích ponechává obcím právo rozhodovat se samostatně o míře podpory sportu na svém území. Je tedy zcela v kompetenci obcí, jak velkou finanční podporu sportu zvolí a kam ji budou směřovat, zda zřídí administrativní jednotku ve své struktuře, která se o sport v obci bude starat, zda ustaví poradní orgán při radě či zastupitelstvu obce. Větší obce jsou vůči menším ve výhodě, protože díky vyššímu rozpočtu si mohou spíše dovolit začlenit péči o sport do činnosti svého úřadu. Závisí však také na tom, kdo vytváří politiku obce, přijímá rozhodnutí a usiluje o jejich realizaci.

To, nakolik se sport stal, či nestal součástí politiky obcí, je výsledkem vývoje České republiky za posledních 20 let nejen z pohledu uspořádání veřejné správy, ale také výsledkem vývoje politického prostředí a činnosti jednotlivých politických stran ať se již podílely na vládě, či stály v opozici. Nicméně se ukazuje, že aktuální politická orientace celostátně vládnoucí moci dává spíše pouze základní rámec přístupu státu ke sportu. To je pochopitelně velmi důležité. Avšak praktická realizace péče o sport na úrovni obcí závisí více na představitelích obce a ukazuje se, že pro to není určující jejich politická příslušnost (Slepičková, 2009).

Pokud vezmeme v úvahu dosavadní zkušenosti a přístupy k péči o sport ve vyspělých zemích Evropské unie, můžeme konstatovat (Slepičková, 2001), že hlavním cílem podpory sportu na úrovni obcí je zlepšování kvality života občanů a ke sportu tak je z pozice obcí přistupováno jako k veřejnému zájmu. Jestliže shrneme jak poznatky z analýzy situace ve vyspělé Evropě, tak poznatky z dosavadních českých výzkumů zaměřených na vývoj sportu a na vývoj veřejné správy po roce 1989, můžeme principy, na nichž by měla stavět péče o sport, charakterizovat následovně:

- Sport je chápán jako součást kultury v širokém slova smyslu a je úzce spojen s volným časem.
- Při řešení otázek sportu je zapotřebí volit tzv. dynamický přístup, tj. brát v potaz, že jakve společenském prostředí obecně, tak ve sportu samotném bude docházet ke změnám. To znamená hledat řešení pro podporu sportu, jež nejen berou v potaz aktuální problémy, ale i možné budoucí změny zejména v ekonomické, sociální, ale i např. technologické oblasti.
- Lepší je jít cestou aktivní sportovní politiky, než politiky reaktivní. Reaktivní politika ve sportu usiluje řešit problémy, k nimž již došlo. Ty mohou někdy dosáhnout takových rozměrů, že mohou být

pro některé sportovní subjekty hlavně občanského sektoru až likvidační (zanedbání „povinností“ státu dohlížet na oblast sportu a na tvorbu adekvátních legislativních rámců - známá kauza Sazky a. s. a dopad jejího špatného hospodaření nejen na střešní sportovní organizace, ale hlavně na místní sportovní spolky).

- Občanská společnost předpokládá participaci všech tří sektorů na životě společnosti. To v oblasti sportu obnáší spolupráci hlavně veřejného a občanského sektoru (místní sportovní spolky, obce, kraje, ale také spolupráce např. státu a olympijského výboru). Ale i soukromý sektor má své nezastupitelné místo (ať již v podobě poskytování placených sportovních služeb občanům v obcích, v rekreačních zařízeních, či v podobě ziskových organizací působících v profesionálním sportu; tím např. plní propagační funkci obce).

- Veřejný sektor nemusí řešit sám veškeré úkoly spojené se sportem, ale může je přenést ze svých úřadů i na jiné organizace (např. sportovní nadace, fondy, soukromé sportovní organizace, kdy je např. fotbalový stadion, jež je v majetku obce, pronajat fotbalové akciové společnosti a ta jej provozuje za vzájemně výhodných podmínek).¹;

- Sportovní politika by měla být „apolitická“, což je předpokladem kontinuity v péči o sport a akceptace cílů této péče napříč politickými stranami podílejícími se v různých volebních obdobích na moci v dané lokalitě. Toto se týká ale i dalších aktérů stojících mimo politické strany, kteří v oblasti sportu působí, zejména sportovních organizací občanského sektoru. Mezi spolky/organizacemi může panovat řevnivost vyplývající z jejich subjektivního názoru, že některý sport či spolek/organizace je neoprávněně více podporován než ostatní.

Uvedené principy péče o sport by se měly vztahovat i na obce. Obce zaujímají významné místo ve vztahu k péči o sport, protože právě na místní úrovni se odehrává každodenní život lidí. Sport pro většinu občanů představuje významnou zájmovou činnost ve volném čase. V podstatě je patrný stabilní trend v účasti ve sportu českých občanů, kdy jen cca 20% českých občanů nesportuje a naopak kolem 20-30% sport pravidelně aktivně provozuje. Z hlediska zájmu o sport se zhruba jedna desetina lidí o sport vůbec nezajímá (např. Novotný & Bečvář, 1991; Zich & Ungr, 1995; Slepíčka & Slepíčková, 2002). Na druhé straně sport představuje v dané lokalitě pracovní

příležitost, neboť mnozí lidé mají sport jako své zaměstnání (zaměstnanci samosprávy, poskytovatelé placených služeb, profesionální sportovci místních klubů).

Obce se ve svém přístupu k otázce sportu liší, což vyplývá především z jejich velikosti (např. Balatka, 2007; Slepíčková & Staněk, 2009). Větší obce si mohou díky vyššímu rozpočtu dovolit sport více podporovat, než obce malé. Nicméně přístup obce ke sportu je dán také místní sportovní tradicí a osobním zájmem představitelů obce o sport.

2. Cíle šetření a použité metody

různorodost péče místní samosprávy o sport. Pro naši studii jsme vybrali typ obce, který má jak ve vztahu k administrativnímu uspořádání státu, tak ve vztahu ke každodennímu životu občanů významné postavení a to obec s rozšířenou působností. K těmto obcím patří všechna bývalá okresní města. K nim byly v roce 2002 přiřazeny další obce, které po zrušení okresních úřadů disponovaly potenciálem plnit úkoly státní správy pro určitý region. Celkem dnes existuje 205 obcí s rozšířenou působností včetně statutárních měst. Nicméně obce si mimo tyto úlohy zachovávají svou samosprávnost. Na jedné straně tak slouží svým občanům, na straně druhé jsou centrem pro ekonomický, sociální a kulturní život okolního regionu.

Zajímalo nás proto, jak se obce s rozšířenou působností staví k péči o sport, které subjekty se na péči a rozvoji sportu v obci podílejí, co je pro rozvoj sportu v obci důležité, jaké jsou nejpálčivější problémy, s nimiž je třeba se vyrovnat. Pro hledání odpovědí na uvedené a další otázky jsme zvolili případovou studii, která umožňuje komplexnější a detailnější pohled na dané téma. Zaměřili jsme se na popis a zhodnocení následujících oblastí:

- a) město, jeho postavení v regionu, sociálně demografická charakteristika a strategický plán rozvoje města;
- b) občané, sport a sportovní subjekty;
- c) sportovní zařízení;
- d) financování sportu.

Pro naše šetření, jež se uskutečnilo v roce 2009 a 2010, jsme vybrali obec s rozšířenou působností město Uherské Hradiště ležící ve Zlínském kraji. Tato obec čítající přes 26 000 obyvatel je jak historickým centrem Slovácka, tak současným ekonomickým a společenským centrem tohoto regionu. Případovou studii bylo možné realizovat díky zájmu vedení města, které potřebovalo pro svou činnost podrobné poznatky o situaci v oblasti sportu a zpracování návrhu dalšího postupu v péči o sport na svém území (Slepíčková et al., 2010). Město poskytlo potřebné informace a pomáhalo při zprostředkování kontaktů na subjekty působící v oblasti sportu. Koncepce rozvoje sportu a návrhy

¹ Zde je však nutno postupovat obezřetně, což ukázal příklad z Velké Británie z doby vlády premiérky Margaret Thatcher a její neoliberalní politiky. Nepřiměřeně vysoký podíl soukromého sektoru na péči o sport a malá kontrola jeho činnosti ze strany státu nepřinesly požadované výsledky, ba naopak. V 90. letech musela být přijata nová sportovní politika, která stavěla na tzv. nejvyšší kvalitě a zvýšení podílu veřejné správy na péči o sport (Amis, 2000).

na opatření, jež ze situační a SWOT analýzy vzešly, nejsou předmětem prezentovaného příspěvku.

Pro analýzu stavu sportu a tělovýchovy² v obci byla jako základní zvolena sociologická šetření kvantitativního i kvalitativního charakteru. Sběr dat o účasti dětské, mládežnické a dospělé populace ve sportu a jejich názory na různé aspekty zajišťování sportu z pozice města proběhl za pomoci nestandardizovaných dotazníků, které byly již před tímto šetřením ověřeny v jiných projektech a výzkumech. Dotazníkové šetření bylo užito i při zjišťování názorů představitelů dobrovolných sportovních sdružení. Polostrukturované rozhovory byly vedeny s představiteli škol, dobrovolných sportovních organizací působících na území města, správníky privátních subjektů podnikajících ve sportu a s představiteli dalších zájmových skupin, např. členy zastupitelstva za nějakou politickou stranu. Dále jsme v této případové studii využili sekundární data z různých domácích a zahraničních zdrojů. Příslušný odbor města poskytl potřebné materiály pojednávající o financování a organizaci sportu městem a řadu dalších informací o sportovních subjektech a sportovních zařízeních v podobě interních materiálů anebo materiálů uveřejněných na internetových stránkách města. Tištěné přehledy o sportovních sdruženích působících ve městě a v okrese poskytlo regionálního sdružení Českého svazu tělesné výchovy a další jsme získali z ústředí České obce sokolské v Praze. Informace související se sportovními zařízeními byly získány z internetových stránek Katastru nemovitostí České republiky a od pracovníků Oddělení sportu.

Získané poznatky byly podrobeny SWOT analýze, jež je uvedena v následující výsledkové části. SWOT analýza představovala východisko pro formulaci vizí a návrhů opatření pro rozvoj sportu v obci. Návrh rozvoje sportu již není součástí tohoto příspěvku.

3. *Výsledky - SWOT analýza*

SWOT analýza brala v úvahu jak obecná, především sociálně ekonomická východiska, tak situační šetření o jednotlivých oblastech. To umožnilo hierarchizaci problematiky a její zařazení do širších společenských souvislostí, aniž by výsledné shrnutí bylo zatěžováno detailními subjektivními znalostmi území a jeho problémů. Zhodnocení jednotlivých situačních šetření a následná syntéza nejen že umožnily ucelený pohled na řešenou problematiku, ale vedly i k navzájem se podporujícím závěrům, k nimž dospěla jednotlivá šetření.

Následující text uvádí jen výtah ze SWOT analýzy, která byla pro město zpracována. Vybírá

ty aspekty, které považujeme za důležité zdůraznit, protože podle našeho názoru, vycházejícího ze stávajících poznatků o lokální sportovní politice v ČR, je s nimi nutné počítat při analýzách situace a návrzích koncepcí rozvoje sportu i v jiných velikostně srovnatelných městech.

3.1 *Silné stránky*

1. Populační velikost města, jež je obcí s rozšířenou působností, umožňuje dobrou komunikaci mezi občany města navzájem a také se zastupiteli. V případě sledovaného města má toto dlouhodobou tradici.
2. Výrazný a trvalý zájem představitelů města o rozvoj a podporu sportu.
3. Trvalá finanční, provozní a investiční podpora rozvoje sportu ze strany města.
4. Financování sportu prostřednictvím Fondu sportu a prostřednictvím Centra sportovních nadějí zřízeného v rámci činnosti organizace Sportoviště města, jež zahrnují i individuální podporu sportovně talentované mládeže.
5. Existence a činnost dvou příspěvkových organizací města pečujících o městská sportoviště (odděleně o aquapark a ostatní sportoviště vlastněná a provozovaná městem).
6. Aktivní sportovní kluby a tělovýchovné jednoty zaměřené na poměrně širokou škálu sportů a pohybových aktivit.
7. Pořádání sportovních akcí pro veřejnost pod patronací a za podpory města a jejich propojení s tradicemi regionu (vinařství, lidová kultura, církev atd.).
8. Společně s úzce sousedícími dvěma městy tvoří významné centrum Zlínského kraje na úrovni výkonnostního a vrcholového sportu, resp. centrum jeho provozně nejvíce ekonomicky náročných zařízení pro sport uspokojujících nejen potřeby občanů města, ale i aglomerace a širšího zázemí.
9. Lidské zdroje města a jeho zázemí (vzdělání, interaktivnost-komunikativnost, identita s územím a jeho tradicemi, pracovitost, příp. úloha církve).
10. Rozvoj placených sportovních služeb na území města; nabídka v podstatě odpovídá současným trendům.
11. Přiměřená kooperace mezi městem a školami při využívání sportovních zařízení města pro potřeby škol nejen zřizovaných městem (tedy i střední a vysoké).
12. Pro veřejnost volně přístupná vybraná otevřená sportovní zařízení v majetku města (včetně vybraných školních hřišť).
13. Pravidelné informace o sportovních zařízeních, subjektech, akcích a dění ve sportu na internetových stránkách města, informační centrum města, vydávání informačních brožur, rozhlasové relace, plakáty apod.

3.2 *Slabé stránky*

1. Při kooperaci s úzce sousedícími městy ne-

² Je stále obvyklé užívat i pojem tělovýchova; spojení pojmů sport a tělovýchova zde chápeme jako všechny formy sportu (organizační, obsahové) společně s tělesnou výchovou ve školách.

vyjasněnost podílu na financování péče o sport dospělých včetně školní mládeže; sledovaná obec saturuje sport občanů z měst sousedících.

2. Obtížné získávání některých informací o hospodaření sportovních subjektů, kterým město poskytuje dotace ze svého rozpočtu.

3. Celkově spíše nízká vybavenost sportovišti na počet obyvatel města ve srovnání jak s doporučenými ukazateli v České republice, tak především s vyspělými státy Evropské unie.

4. Naprosto nedostatečný počet sportovních zařízení na středních školách, jejichž zřizovatelem je většinou kraj.

5. Nedostatek jednoduchých otevřených sportovních zařízení a rekreačních ploch pro neorganizovaný sport a pohybové aktivity.

6. Značná konkurence mezi některými organizovanými sporty při uspokojování jejich nároků na krytá sportovní zařízení (tělocvičny/haly).

7. Nerovnoměrná lokalizace stávajících sportovních zařízení na území města a z toho vyplývající rozdílná dostupnost sportovních zařízení pro obyvatele jednotlivých částí města³.

8. Nedostatek sportovních příležitostí pro ženy a dívky.

9. Neúplná informovanost občanů o rozvoji sportu ve městě; specifické věkové/sociální skupiny jsou zvyklé využívat jim srozumitelné a nejsnáze dostupné informační zdroje.

10. Chybějící podrobná pasportizace sportovních zařízení.

11. Chybějící přehled a systematická evaluace využívání sportovních a tělovýchovných zařízení (nejen ve vlastnictví města, ale i ostatních subjektů).

12. Diferencované zdroje směřující do oblasti sportu.

3.3 Příležitosti

1. Rozšíření nabídky pracovních příležitostí s vyššími požadavky na vzdělání a v co nejširší struktuře (spíše udrží mladou populaci v regionu, která, pokud je vzdělanější, sama více sportuje a podporuje sport svých dětí).

2. Hierarchizace sportovních zařízení vzhledem k jejich funkci na a) lokální, b) celoměstské, c) aglomerační a d) okresní a neokresní; jejich finanční zajištění a dostupnost pro obyvatele města.

3. Zajištění základní vybavenosti sportovními zařízeními v jednotlivých částech aglomerace s cílem uspokojovat požadavky a potřeby obyvatel lokality, části města.

4. Spolupráce na rozvoji sportu v rámci širší aglomerace a adekvátní spolupodílení se participujících obcí.

³ Zde je nutno upozornit na rozdílné vnímání vzdálenosti ve velkých městech a městech střední velikosti, jež je nutno překonat při cestě za sportováním. V menších městech i deseti minutový přesun může znamenat překážku pro dospělého či dítě pro účast ve sportu.

5. Využití Evropských fondů při kooperaci na podpoře sportu v regionálním rozměru (Programu rozvoje vzdělanosti a sociálního rozvoje regionu); rozvoj cestovního ruchu (skanzeny, cyklotrasy, aquapark atp.).

6. Tradice a zkušenosti s pořádáním sportovních akcí pro veřejnost pod patronací a za podpory města a spolupráce se sportovními organizacemi a jejich propojení s tradicemi regionu (vinařství, lidová kultura, výroční svátky atd.).

7. Propojení sportu a cestovního ruchu v podobě „balíčků“ sportovních aktivit a kulturních a dalších zážitků cestovního ruchu.

8. Spolupráce tří sektorů – veřejného – dobrovolného – soukromého - na nabídce nových netradičních programů sportovních a pohybových aktivit pro zapojení znevýhodněných skupin občanů.

9. Existence firem, úřadů ve městě a aglomeraci s možností podpory sportu svých zaměstnanců (a tím i jejich zdraví a přáceschopnosti).

10. Existence pozemků na území města, které mohou být využity pro zajištění aktivit v přírodě, popř. jako jednoduchá otevřená sportoviště.

11. Spolupráce s krajem na zlepšení sportovní infrastruktury pro střední školy lokalizované ve městě.

12. Odborný potenciál učitelů a dalších externích lektorů pro zajištění vedení a rozšíření nepovinného sportování především v základních školách a také pro starší věkové skupiny (seniory).

13. Spolupráce škol, města a rodičů na masové účasti dětí ve sportu vnímané nejen z pozic sportu, ale také jako prostředek výchovy mládeže.

3.4 Hrozby

1. Prohlubující se podceňování významu „nevrcholového“ sportu v České republice jako podstatné součásti životního stylu všech věkových kategorií.

2. Pokles zájmu mládeže, zejména dívek, o sportování v souvislosti s nárůstem nabídky jiných volnočasových aktivit a mediální adorací „nesportovních“ vzorů a idolů.

3. Narůstající konkurence mezi sportovními odvětvími (stálý nárůst počtu sportovních odvětví, stejný či klesající počet obyvatel, hlavně snižující se podíl dětí a mládeže) při stejném nebo se snižujícím objemu zdrojů lidských (dobrovolníci) a finančních (rozpočty na všech úrovních a vstupy sponzorů).

4. Chybějící podrobné poznatky o technickém stavu sportovišť v obci, v aglomeraci a širším zázemí potřebné pro plánování investic do rekonstrukcí a obnovy.

5. Neřešení pasportizace a její metodiky z pozice českého státu.

6. Nepříznivý vývoj ekonomické situace v poslední době na všech úrovních včetně místní.

7. Stárnutí populace v obci a emigrace mladších a vzdělanějších ročníků za lepším pracovním uplatně-

ním mimo region a do vzdálenějších obcí s horší dostupností sportovní vybavenosti; špatná výhledová situace s počty dětí a mládeže ve školách.

8. Oddělené řešení rozvoje sportu v jednotlivých obcích bez koordinace činností a zdrojů regionu/kraje.

9. Podcenění financování sportu ze strany českého státu, včetně sportu talentované mládeže.

10. Neexistence celorepublikové metodiky financování sportu prostřednictvím grantů a dotací poskytovaných městy/obcemi.

11. Neefektivní a nepřehledné financování zájmové sportovní činnosti žáků z pozice státu/MŠMT.

4. Diskuse a závěry

Výsledky SWOT analýzy odrážejí situaci nejen ve sledované obci, ale některé lze považovat i za obecněji platné pro celou Českou republiku. To, že obec prokázala mnoho silných stránek v péči o sport, nelze jistě připisovat přístupu státu, ale aktivitám vedení obce a úsilí dobrovolného sektoru i za daných nepříznivých ekonomických podmínek (státu i dobrovolného sportovního sektoru) sport zajišťovat. V daném městě je patrný jeden velmi pozitivní rys v péči o sport a to velmi úzká spolupráce města s dobrovolnými sportovními sdruženími. Tělovýchovné jednoty a sportovní kluby by sice uvítaly ještě větší finanční podporu pro svou činnost z rozpočtu obce, ale výše, jaká je mezi ně rozdělována, a způsob rozhodování o financování sportu je nanejvýše průhledný a objektivní, stavící na perspektivách rozvoje sportu, nikoli na uspokojování zájmů pouze některých skupin.

Ukázalo se, že řešenou oblast není možné nahlížet jako přesně ohraničenou a omezenou pouze na sport a tělovýchovu. Překrývá se i s jinými oblastmi, zejména školstvím, kulturou a cestovním ruchem, což koresponduje minimálně s prvním z výše uvedených principů péče o sport. Logicky se tak propojují zodpovědnost a tvůrčí schopnosti lidí, kteří pracují v tomto okruhu. Cílem je, aby se dosáhlo optimálního propojení zdrojů a existujících předpokladů pro rozvoj těchto oblastí. Takovýto cíl ovšem představuje součinnost celé řady aktérů (organizátorů i zájemců o jednotlivé činnosti), trvalou diskuzi a spolupráci k jasné formulovaným a dlouhodobě akceptovaným vizím napříč politickým spektrem i jednotlivými skupinami občanů a do určité míry i návštěvníků města a regionu.

Na závěr musíme zdůraznit, že realizovaná analýza jasně ukázala na absenci činnosti státu v této oblasti či její velkou nedostatečnost. Obce se s problémy musejí vyrovnávat samy a tam, kde v jiných zemích mají k dispozici nejen finanční podporu sportu garantovanou státem (ne vše týkající se sportu je věcí dobrovolných sdružení; takové povědomí stále v české společnosti na nejvyšší úrovni jejího řízení existuje), ale i propracovanou metodickou pomoc (týká se např.

sportovní infrastruktury, sportu talentované mládeže). V neposlední řadě bychom studii nemohli realizovat bez obrovské vstřícnosti a zájmu vedení města, odborných pracovníků radnice, reprezentantů politických stran a pracovníků dobrovolného i soukromého sportovního sektoru.

Literatura

Amis, J. (2000). Řízení veřejného sportovního sektoru ve Velké Británii: veřejno-soukromá spolupráce. In P. Slepíčka & I. Slepíčková (Eds.), *Sport, stát, společnost* (pp. 118-136). Praha: UK-FTVS.

Balatka, O. (2007). *Péče obcí o sport v regionu Severozápad* (Disertační práce). Praha: FTVS UK.

Evropská komise. (2007). *Bílá kniha o sportu*. [cit. 2009-09-04]. Dostupný z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/Bila_kniha_sport_cze.pdf.

Břeň, J. (2009). Obecní majetek – historické základy ekonomické podstaty obcí. [cit. 2009-09-04]. Dostupný z: <http://www.denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6391842>.

Novotný, J. & Bečvář, J. (1991). Veřejné mínění o tělesné kultuře v ČSFR v listopadu 1990. *TVM*, 57, 192-194.

Potůček, M. & LeLoup, L., T. (2005). Přístupy k veřejné politice. In M. Potůček et al. (Eds.), *Veřejná politika* (pp. 9-13). Praha: SLON.

Potůček, M. (2005). Trh, stát a občanský sektor jako regulátory života společnosti. In M. Potůček et al. (Eds.), *Veřejná politika* (pp. 85-120). Praha: SLON.

Slepíčková, I. (2000). Zajištění sportu na úrovni obcí. In P. Slepíčka & I. Slepíčková (Eds.), *Sport, stát, společnost- dodatek* (pp. 38-46). Praha: UK-FTVS.

Slepíčková, I. (2001). Veřejný sektor v zajištění sportu – úloha obcí a měst v Evropské Unii a v České republice. In P. Tillinger, A. Rychtecký & T. Perič (Eds.), *Sport v České republice na začátku nového tisíciletí - Část 2.* (pp. 75-78). Praha: FTVS UK.

Slepíčka, P. & Slepíčková, I. (2002). Sport z pohledu české společnosti – I. *Česká kinantropologie*, 6, 7-25.

Slepíčková, I. & Staněk, M. (2009). The impact of public administration reform on sport policy in the Czech Republic. In D. H. Jütting, B. Schulze & U. Müller (Eds.), *Local Sport in Europe* (pp. 288-297). Münster: Waxmann. Edition Globale-Lokale Sport kultur.

Slepíčková, I. (2009). Obce s rozšířenou působností jako přirozená regionální centra péče o sport. *Česká kinantropologie*, 13, 146-155.

Slepíčková, I., et al. (2010). *Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu ve městě Uherské Hradiště*. Praha: FTVS UK.

Zákon č.115/2001 Sb. o podpoře sportu v posl. znění.

Zákon o obcích č.128/2000 Sb. v posl. znění.
Zich, F. & Ungr, V. (1995). Postoje české
veřejnosti k tělesné výchově a sportu. *TVSM*, 61,
příloha.

doc. PhDr. Irena Slepíčková, CSc.
FTVS UK
José Martího 31
Praha 6
slepickova@ftvs.cuni.cz